

รายงาน การสิ้นสุดรอบบัญชีและการเริ่มรอบบัญชีใหม่
ของ Inter Mutual Bank

รายงานของ Inter Mutual Bank

ในการดำเนินกิจการค้า เมื่อดำเนินกิจการมาระยะเวลาหนึ่ง เจ้าของกิจการย่อมต้องการทราบว่า มีกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานนั้นเท่าไร และฐานะทางการเงินของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งเป็นอย่างไร จึงต้องมีการจัดทำงบการเงินขึ้นสำหรับหน่วยงาน Inter Mutual Bank ถึงแม้ว่าจะตั้งขึ้นมาโดยมิได้หวังผลกำไร แต่ในการดำเนินงานย่อมจะมีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และรายจ่ายเกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องจัดทำงบการเงินของ Inter Mutual Bank ขึ้น นอกจากนั้นในฐานะที่ Inter Mutual Bank ดำเนินงานเช่นเดียวกับธนาคารจึงต้องมีการจัดทำ Statement แจงให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นลูกค้าได้ทราบถึงยอดเงินฝาก ยอดเบิกเกินบัญชีพร้อมทั้งรายละเอียดในการฝากเงินและถอนเงินของลูกค้า เพื่อลูกค้าจะได้ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีของ Inter Mutual Bank ว่าถูกต้องหรือไม่ หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจะสามารถหักทวงได้ทันที และเพื่อลูกค้าจะได้ทราบฐานะทางการเงินของตนว่าเป็นเช่นไรในขณะนั้น

รายงานของ Inter Mutual Bank ที่จัดทำขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) รายงานประจำเดือน
- 2) รายงานประจำปี

1. รายงานประจำเดือน จะประกอบด้วย

1.1 Statement ประจำเดือน หมายถึงบัญชีกระแสรายวันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นลูกค้าของ Inter Mutual Bank เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ แผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะจัดทำ Statement แจงให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบ

ถึงรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน และ Inter Mutual Bank ได้บันทึกบัญชีให้แล้ว เพื่อหน่วยงานต่าง ๆ จะได้ทราบระทบยอดและตรวจสอบการบันทึกบัญชีของ Inter Mutual Bank ว่าถูกต้องหรือไม่ หากมีรายการใดไม่ถูกต้อง ก็จะได้แจ้งให้ Inter Mutual Bank แก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ตัวอย่าง Statement ของ Inter Mutual Bank

ในที่นี้จะขอนำเอาบัญชีกระแสรายวันแผนกทรัพย์สินลงทุน ของบริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด จากตัวอย่างที่ 14 ในบทที่ 4 มาแสดงให้เห็น ซึ่งจะเป็นดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Current Account

Department. ~~XXXXXXXXXX~~

Month. ~~XXXXXX~~ 2522

Balance.. (934,431,531.21)

Date	Code	Withdrawals	Deposits	Balance	Interest	Balance
1		-	-	(934,431,531.21)	233,607.88	(934,665,139.09)
2	C 7	-	800,000.-	(933,865,139.09)		
	C 8	1,000.-	-	(933,866,139.09)		
	Cg 1	1,000.-	-	(933,867,139.09)		
	Cg 9	20.-	-	(933,867,159.09)	233,466.79	(934,100,625.88)
3		-	-	(934,100,625.88)	233,525.16	(934,334,151.04)
4		-	-	(934,334,151.04)	233,583.54	(934,567,734.58)
5		-	-	(934,567,734.58)	233,641.93	(934,801,376.51)
6		-	-	(934,801,376.51)	233,700.34	(935,035,076.85)
7		-	-	(935,035,076.85)	233,758.77	(935,268,835.62)
8		-	-	(935,268,835.62)	233,817.21	(935,502,652.83)
9		-	-	(935,502,652.83)	233,875.66	(935,736,528.49)
10		-	-	(935,736,528.49)	233,934.13	(935,970,462.62)
11		-	-	(935,970,462.62)	233,992.62	(936,204,455.24)
12		-	-	(936,204,455.24)	234,051.11	(936,438,506.35)
13		-	-	(936,438,506.35)	234,109.63	(936,672,615.98)
14		-	-	(936,672,615.98)	234,168.15	(936,906,784.13)
15	Ch 1	200,000.-	-	(937,106,784.13)		
	Ch 4	10,000.-	-	(937,116,784.13)	234,279.20	(937,351,063.33)
16		-	-	(937,351,063.33)	234,337.77	(937,585,401.10)
17		-	-	(937,585,401.10)	234,396.35	(937,819,797.45)
18		-	-	(937,819,797.45)	234,454.95	(938,054,252.40)
19		-	-	(938,054,252.40)	234,513.56	(938,288,765.96)
20		-	-	(938,288,765.96)	234,572.19	(938,523,338.15)
21		-	-	(938,523,338.15)	234,630.83	(938,757,968.98)
22		-	-	(938,757,968.98)	234,689.49	(938,992,658.47)
23		-	-	(938,992,658.47)	234,748.16	(939,227,406.63)
24		-	-	(939,227,406.63)	234,806.85	(939,462,213.48)
25		-	-	(939,462,213.48)	234,865.55	(939,697,079.03)
26		-	-	(939,697,079.03)	234,924.27	(939,932,003.30)
27		-	-	(939,932,003.30)	234,983.-	(940,166,986.30)
28		-	-	(940,166,986.30)	235,041.75	(940,402,028.05)
29		-	-	(940,402,028.05)	235,100.51	(940,637,128.56)
30		-	-	(940,637,128.56)	235,159.28	(940,872,287.84)
31	R 1	-	500.-	(940,871,787.84)		
	R 2	-	40,000.-	(940,831,787.84)		
	R 3	-	2,000.-	(940,829,787.84)		
	R 4	-	1,500.-	(940,828,287.84)		
	R 5	-	3,000.-	(940,825,287.84)		
	R 6	-	200.-	(940,825,087.84)	235,206.27	(941,060,294.11)

1.2 Statement รวมประจำเดือน หมายถึง Statement ที่นำเอา บัญชีกระแสรายวันของหน่วยงานต่าง ๆ มาสรุปไว้ในแผนเดียวกัน โดยจะแสดงให้เห็น ถึงยอดรวมเงินถอน เงินฝาก ดอกเบี้ยรับ ดอกเบี้ยจ่าย และยอดคงเหลือในบัญชีกระแส รายวัน ณ เดือนหนึ่ง ๆ ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งแผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะเป็นผู้จัดทำขึ้น

ตัวอย่าง Statement รวมประจำเดือน เนื่องจากในปัจจุบันนี้ ตาม ระบบ Inter Mutual Bank ยังไม่มีการกำหนดแบบฟอร์มของ Statement รวม จึงขอนำเอา Statement รวม ของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทร พาณิชยกรรม จำกัด มาแสดงให้เห็นโดยจะนำเอาบัญชีกระแสรายวันของหน่วยงาน ต่าง ๆ ในตัวอย่างที่ 14 ของบทที่ 4 มาจัดทำ ซึ่ง Statement รวม จะเป็นดัง ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด

Balance for the month of January 1979

ชื่อหน่วยงาน	ยอดยกมา	ถอน	ฝาก	ดอกเบี้ย	ยอดยกไป
<u>เงินเบิกเกินบัญชี</u>					
ทรัพย์สินลงทุน	934,431,531.21	212,020.--	847,200.--	7,263,942.90	941,060,294.11
ธุรกิจ	1,253,878.32	4,100.--	6,200.--	9,722.88	1,261,501.20
ประชาสัมพันธ์	21,667.30	1,000.--	3,600.--	155.51	19,222.81
ระบบคอมพิวเตอร์	280,470.84	8,000.--	--	2,215.90	290,686.74
งานต่างประเทศ	43,029.81	--	--	334.74	43,364.55
สำนักงานผู้อำนวยการ	84,400.--	--	300.--	654.31	84,754.31
หนังสือพิมพ์	--	5,600.--	40.--	33.34	5,593.34
กลุ่มการตลาด	--	4,200.--	--	31.60	4,231.60
คณิตศาสตร์และสถิติ	37,043.--	2,000.40	--	288.66	39,332.06
บัญชีสำนักงานกลาง	3,909.--	2,494.--	2,120.--	27.83	4,310.83
พัฒนากำลังคน	7,100.--	8,240.--	1,000.--	82.94	14,422.94
ประชาสัมพันธ์กลาง	303,263.53	30,620.--	--	2,589.62	336,473.15
รวม บาท	936,466,293.01	278,274.40	860,460.--	7,280,080.23	943,164,187.64
<u>เงินฝาก</u>					
ประกันชีวิต	34,786,836.78	267,408.--	20,000.--	215,550.39	34,754,979.17
ประชาสัมพันธ์กลาง	1,064,607,102.97	40,000.--	140,009.--	6,620,872.87	1,071,327,984.84
อสังหาริมทรัพย์	49,161,769.14	15,070.20	300,000.--	307,513.20	49,754,212.14
อุบัติเหตุ	10,081,107.15	410,520.--	--	60,252.70	9,730,839.85
ภัยทะเล	8,471,682.36	18,137.60	--	52,630.50	8,506,175.26
ศูนย์อบรมปากช่อง	42,210.30	3,300.--	5,500.--	279.60	44,689.90
รวม บาท	1,167,150,708.70	754,435.80	465,509.--	7,257,099.26	1,174,118,881.16

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ Statement รวมประจำเดือนขึ้น

ก) เพื่อความสะดวก เมื่อต้องการทราบยอดรวมเงินถอน เงินฝาก คอกเบี้ยรับ คอกเบี้ยจ่าย และยอดคงเหลือในบัญชีกระแสรายวันของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือทุกหน่วยงาน ณ เดือนใดเดือนหนึ่ง

ข) เพื่อเสนอหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมกับ Statement ประจำเดือนตามข้อ ก. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของตนกับหน่วยงานอื่น ๆ ว่า เป็นเช่นไร เป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานต่าง ๆ เกิดความตื่นตัว และคิดหาวิธีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานตน

ค) เพื่อเสนอฝ่ายบริหารของกิจการ ให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ

1.3 Service Statement ประจำเดือน เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ แผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะจัดทำ Service Statement ขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงยอดรวมค่าบริการทั้งหมดของแต่ละหน่วยงานที่ Inter Mutual Bank เรียกเก็บและนำเข้าบัญชีหรือหักบัญชีกระแสรายวันให้ในเดือนหนึ่ง ๆ ส่งให้กับหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับตรวจสอบกับบัญชีค่าบริการและรายได้ค่าบริการของหน่วยงานว่าเท่ากันหรือไม่ หากมีค่าบริการใดที่ Inter Mutual Bank ยังไม่ได้นำเข้าบัญชี หักบัญชีให้ หรือเข้าบัญชีผิดพลาดก็จะแจ้งให้ Inter Mutual Bank แก้ไขบัญชีให้ถูกต้องต่อไป

ตัวอย่าง Service Statement ประจำเดือน จากใบแจ้งหนี้ทั้งหมดที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งให้ Inter Mutual Bank เรียกเก็บและเข้าบัญชีให้ เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ Inter Mutual Bank จะนำมาจัดทำ Service Statement ขึ้น Service Statement ที่จะนำมาแสดงให้เห็นนี้จะเป็น Service Statement ที่ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด ได้จัดทำขึ้นตามตัวอย่างที่ 14 ในบทที่ 4 ซึ่งจะเป็นดังนี้

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด
Service Statement for the month As of January 1979

หน่วยงาน	รายจ่าย	รายได้
ทรัพย์สินลงทุน	1,020.-	47,200.-
ธุรกิจ	500.-	4,200.-
ประชาสัมพันธ์	-	3,600.-
ระบบคอมพิวเตอร์	-	-
งานต่างประเทศ	-	-
สำนักงานผู้อำนวยการ	-	300.-
หนังสือพิมพ์	-	40.-
กลุ่มการตลาด	4,200.-	-
คณิตศาสตร์และสถิติ	-	-
บัญชีสำนักงานกลาง	300.-	2,120.-
พัฒนากำลังคน	5,540.-	1,000.-
ประกันชีวิต	5,020.-	-
ประชาสัมพันธ์กลาง	620.-	-
ประชาสัมพันธ์ภาคและสาขา	40,000.-	-
อื่คดีภัย	20.-	-
อุบัติเหตุ	1,520.-	-
ภัยทะเล	2,020.-	-
ศูนย์อบรมปากช่อง	3,000.-	5,500.-
Inter Mutual Bank	200.-	-
บาท	63,960.-	63,960.-

จะเห็นได้ว่า Service Statement ที่นำมาแสดงให้เห็นนี้ เป็น Service Statement ที่สรุปรวมเป็นยอดรวมรายจ่ายค่าบริการและรายได้ค่าบริการ การที่ Inter Mutual Bank ไม่จัดทำ Service Statement อย่างละเอียดก็เพราะเห็นว่าใน Statement ประจำเดือนตามข้อ 1.1 นั้น ได้แสดงค่าบริการที่ Inter Mutual Bank นำเข้าบัญชีหรือหักบัญชีให้อย่างละเอียดแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องจัดทำ Service Statement อย่างละเอียดอีก นอกจากนี้แล้ววัตถุประสงค์ของการจัดทำ Service Statement เช่นนี้ก็เพราะต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของยอดรวมค่าบริการและรายได้ค่าบริการที่หน่วยงานบันทึกบัญชีไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง หากมีค่าบริการใดที่ Inter Mutual Bank ยังไม่ได้นำเข้าบัญชีหรือเข้าบัญชีผิดพลาดจะได้แจ้งให้ Inter Mutual Bank แก้ไขได้ทันที่ และเมื่อ Inter Mutual Bank นำงบทดลองของหน่วยงานต่าง ๆ มาจัดทำงบทดลองรวมของกิจการ ณ วันสิ้นเดือนก็จะได้ไม่มีปัญหาเกิดขึ้น คือบัญชีค่าบริการจะเท่ากับบัญชีรายได้ค่าบริการพอดี ถ้าบัญชีค่าบริการกับบัญชีรายได้ค่าบริการไม่เท่ากัน ก็จะมีผลทำให้บัญชีกระแสรายวันหน่วยงานกับบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางไม่เท่ากันด้วย หาก Service Statement ที่ Inter Mutual Bank ส่งไปให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับคำยืนยันว่าถูกต้องแล้ว เมื่อบัญชีกระแสรายวันหน่วยงานกับบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางไม่เท่ากัน Inter Mutual Bank ก็จะได้หาสาเหตุของการไม่เท่ากันในกรณีอื่นต่อไป เพราะสาเหตุที่ทำให้บัญชีกระแสรายวันหน่วยงานกับบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางไม่เท่ากันนั้นเกิดขึ้นได้หลายกรณีด้วยกัน จึงเห็นได้ว่า Service Statement ประจำเดือนนี้อำนวยประโยชน์ให้กับ Inter Mutual Bank มาก

1.4 งบการเงินประจำเดือนของ Inter Mutual Bank วัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงินนี้ขึ้นก็เพื่อจะทราบถึงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของ Inter Mutual Bank ณ วันสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ ว่ามี

- ก) กำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานเท่าไร
- ข) ฐานะทางการเงินของ Inter Mutual Bank ณ เวลานั้น

เป็นอย่างไร

แผนบัญชีของ Inter Mutual Bank จะนำงบทดลองที่ทำขึ้นเมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ มาจัดทำงบกำไรขาดทุนขึ้น จากงบทดลองของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด ณ วันที่ 31 มกราคม 2522 ในบทที่ 4 ตัวอย่างที่ 15 สามารถนำมาจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบดุลได้ดังนี้

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

Inter Mutual Bank

งบกำไรขาดทุน

สิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ม.ค. 2522

รายได้

ดอกเบี้ยรับ

7,280,080.23

ค่าใช้จ่าย

ดอกเบี้ยจ่าย

7,257,099.26

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าธรรมเนียม ค่าไปรษณีย์

ค่าโทรเลข 3.50

ค่าเช่าสำนักงาน 201.80

ค่าโทรศัพท์ 1,548.-

ค่าน้ำค่าไฟ 1,009.-

ค่าบริการ 200.-

2,962.30

7,260,061.56

กำไรสุทธิ

บาท 20,018.67

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

Inter Mutual Bank

งบดุล

ประจำวันที่ 31 มกราคม 2522

สินทรัพย์สินทรัพย์เคลื่อนที่

เงินสดและเงินฝากธนาคาร	229,237,062.13
เงินเบิกเกินบัญชี	943,164,187.64
ทกร่องต่าง ๆ	247,562.87
ลูกหนี้	1,128,640.09
มัดจำต่าง ๆ	938,263.-
รายได้คอกเบี้ยธนาคารค้างรับ	<u>7,388,956.-</u>
รวมสินทรัพย์	บาท <u><u>1,182,104,671.73</u></u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นหนี้สินเคลื่อนที่

เงินฝากกระแสรายวัน	1,174,118,881.16
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	111,634.90
หนี้สินอื่น ๆ	<u>66,360.03</u>
รวมหนี้สินเคลื่อนที่	1,174,296,876.09

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุน

ทุนจดทะเบียน 20,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 500 บาท

เป็นเงิน 10,000,000.- บาท

ทุนชำระแล้ว 20,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 375 บาท

เป็นเงิน 7,500,000.- บาท

7,500,000.-

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

Inter Mutual Bank

งบดุล

ประจำวันที่ 31 มกราคม 2522

กำไรสะสม(จัดสรรแล้ว)

สำรองตามกฎหมาย	76,468.13	
สำรองอื่น ๆ	<u>211,308.84</u>	287,776.97
ยังไม่ได้จัดสรร		<u>20,018.67</u>
รวมส่วนของผูถือหุ้น		<u>7,807,795.64</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผูถือหุ้น	บาท	<u>1,182,104,671.73</u>

1.5 งบการเงินประจำเดือนของกิจการ คืองบกำไรขาดทุนและงบดุลของกิจการที่จัดทำขึ้นจากงบทดลองรวมของกิจการ ณ วันสิ้นเดือน ตามที่ได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 4 วัตถุประสงค์ในการจัดทำขึ้นก็เพื่อจะเสนอต่อฝ่ายบริหารของกิจการให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของกิจการ ณ วันสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ ว่ามี

- ก. กำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานเท่าไร
- ข. ฐานะทางการเงินของกิจการว่าเป็นอย่างไร

แผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะนำงบทดลองรวมที่จัดทำขึ้นเมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ มาจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุลของกิจการขึ้น จากงบทดลองรวมของบริษัท กชค จำกัด ณ วันที่ 31 มกราคม 2522 ในบทที่ 4 สามารถนำมาจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุลของกิจการได้ดังนี้

บริษัท กชค จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สิ้นสุดเพียงวันที่ 31 มกราคม 2522

รายได้

เบี้ยประกันรับ	10,000,000.-	
คอกเบี้ยเงินกู้รับ	729,000.-	
ค่านำเบี้ยธนาคารรับ	100,000.-	
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>54,500.-</u>	10,883,500.-

ค่าใช้จ่าย

ค่านายหน้า	2,200,000.-	
เงินเดือน	56,300.-	
ค่าสวัสดิการพนักงาน	2,400.-	
ค่าใช้จ่ายปฏิบัติงาน	4,200.-	
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	1,000.-	
ค่าโทรศัพท์	3,000.-	
ค่ารับรอง	3,770.-	
ค่าโฆษณา	2,700.-	
ค่าประกันภัย	7,000.-	
ค่าน้ำ ค่าไฟ	1,000.-	
ค่าธรรมเนียม	280.-	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	<u>1,000.-</u>	<u>2,282,650.-</u>

กำไรสุทธิ

บาท 8,600,850.-

บริษัท กชค จำกัด

งบดุล

ประจำวันที่ 31 มกราคม 2522

สินทรัพย์สินทรัพย์เกินสะสม

เงินสดและเงินฝากธนาคาร	232,500,000.-	
พันธบัตรรัฐบาล	300,000.-	
ลูกหนี้	90,000.-	
หจก.ต่าง ๆ	2,550,000.-	
มัดจำต่าง ๆ	14,020,100.-	
รายได้ค้างรับ	<u>4,705,000.-</u>	254,165,100.-

สินทรัพย์ประจำ

ที่ดิน	40,000,000.-	
อาคาร	880,000,000.-	
เครื่องใช้สำนักงาน	<u>1,809,500.-</u>	<u>921,809,500.-</u>

รวมสินทรัพย์

บาท 1,175,974,600.-หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นหนี้สินเกินสะสม

เจ้าหนี้	1,119,933,750.-	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	120,000.-	
เงินสะสมพนักงาน	<u>27,020,000.-</u>	<u>1,147,073,750.-</u>

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุน		
ทุนจดทะเบียน 200,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 เป็นเงิน 20,000,000.- บาท		
ทุนชำระแล้ว 200,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		
เป็นเงิน 20,000,000 บาท	20,000,000.-	

บริษัท กชค จำกัด

งบดุล

ประจำวันที่ 31 มกราคม 2522

กำไรสะสมจัดสรรแล้ว

สำรองต่าง ๆ 300,000.-

ยังไม่ได้จัดสรร

กำไรสุทธิ 8,600,850.- 8,900,850.- 28,900,850.-

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น บาท 1,175,974,600.-

2. รายงานประจำปี จะประกอบด้วย

2.1 Service Statement ประจำปี หมายถึง Statement ที่สรุปรวมค่าบริการของแต่ละหน่วยงาน ที่ Inter Mutual Bank เรียกเก็บและนำเข้าบัญชีหรือหักบัญชีกระแสรายวันให้ตลอดทั้งปี Service Statement ที่จัดทำขึ้นในวันสิ้นปี จะมี 2 ฉบับ คือ Service Statement ประจำเดือนธันวาคม และ Service Statement ประจำปี

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Service Statement ประจำปีขึ้นก็เพื่อ

ก) ส่งให้หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงค่าบริการที่หน่วยงานได้รับและต้องเสียไปทั้งหมดตลอดปี ซึ่ง Inter Mutual Bank ได้นำเข้าบัญชีหรือหักบัญชีกระแสรายวันให้แล้ว

ข) ให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ตรวจสอบบัญชีค่าบริการและบัญชีรายได้อับบริการของหน่วยงานในวันสิ้นปีว่าตรงกันกับตัวเลขที่ปรากฏใน Service Statement ประจำปีหรือไม่ หากไม่ตรงกันก็จะได้แจ้งให้ Inter Mutual Bank ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง

การจัดทำ Service Statement ประจำปีจะกระทำโดย Inter Mutual Bank นำเอา Service Statement ประจำเดือนมกราคมถึงธันวาคม มาสรุปจัดทำ Service Statement ประจำปีขึ้น ซึ่งในที่นี้จะไม่แสดงให้เห็นถึงการ

จัดทำ Service Statement ประจำปี เนื่องจากการจัดทำก็จะเหมือนกับการจัดทำ Service Statement ประจำเดือนตามที่ได้แสดงให้เห็นแล้วตามข้อ 1.3

2.2 งบการเงินประจำปีของ Inter Mutual Bank คืองบกำไรขาดทุนและงบดุลของ Inter Mutual Bank เอง วัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงินประจำปีของ Inter Mutual Bank ขึ้นก็เพื่อจะได้ทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ Inter Mutual Bank ณ วันสิ้นปี ในวันสิ้นปีแผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะเก็บยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของ Inter Mutual Bank มาจัดทำงบทดลองเพื่อพิสูจน์การบันทึกบัญชีว่าถูกต้องหรือไม่ จากนั้นก็จะทำการบันทึกรายการปรับปรุงต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้รับล่วงหน้า ซึ่งเป็นของ Inter Mutual Bank เอง ลงในสลิปเงินโอน สมุครายวันเงินโอนและผ่านรายการจากสลิปไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติทางบัญชีในกรณีที่มีการที่เกิดขึ้นนั้นเป็น

ก) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย การบันทึกบัญชีจะกระทำโดย

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน -
บัญชีย่อยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น xxx

เครดิต บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย - บัญชีย่อย
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายที่เกิดขึ้น xxx

ข) ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า การบันทึกบัญชีจะกระทำโดย

เดบิต บัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - บัญชีย่อย
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าที่เกิดขึ้น xxx

เครดิต บัญชีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน -
บัญชีย่อยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น xxx

ค) รายได้ค้างรับ การบันทึกบัญชีจะกระทำโดย

เดบิต บัญชีรายได้ค้างรับ - บัญชีย่อยรายได้ค้างรับที่เกิดขึ้น xxx

เครดิต บัญชีรายได้ตามประเภทที่เกิดขึ้น - บัญชีย่อย
รายได้ตามประเภทที่เกิดขึ้น xxx

ง. รายได้รับล่วงหน้า การบันทึกบัญชีกระทำโดย

เดบิต บัญชีรายได้ตามประเภทที่เกิดขึ้น - บัญชีย่อย

รายได้ตามประเภทที่เกิดขึ้น xxx

เครดิต บัญชีรายได้รับล่วงหน้า - บัญชีย่อยรายได้

รับล่วงหน้าที่เกิดขึ้น xxx

เมื่อ Inter Mutual Bank ได้ผ่านรายการปรับปรุงไปยังบัญชีแยกประเภทแล้ว ก็จะทำให้การปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (บัญชีอื่นจะยังไม่ปิด) และจัดทำบทคัดย่อหลังจากการปรับปรุง ณ วันสิ้นปีขึ้น เพื่อนำไปจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบดุล ณ วันสิ้นปีของ Inter Mutual Bank ต่อไป สำหรับวิธีการจัดทำงบการเงินประจำปีของ Inter Mutual Bank จะไม่แสดงให้เห็นเนื่องจากวิธีการจัดทำงบการเงินประจำปีของ Inter Mutual Bank ก็จะเหมือนกับงบการเงินประจำเดือนของ Inter Mutual Bank ซึ่งได้แสดงให้เห็นแล้วในข้อ 1.4

2.3 งบการเงินประจำปีของกิจการ คืองบกำไรขาดทุนและงบดุลของกิจการที่จัดทำขึ้นจากงบคัดย่อรวมของกิจการ ณ วันสิ้นปี

วัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงินประจำปีของกิจการก็เพื่อ

- ก) ต้องการทราบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันสิ้นปี
- ข) เสนองบการเงินที่จัดทำขึ้นต่อผู้ถือหุ้นของกิจการ หรือ
- ค) เสนอต่อบุคคลภายนอก

ณ วันสิ้นปี แผนกบัญชีของ Inter Mutual Bank จะนำงบคัดย่อรวมที่ได้จัดทำขึ้น มาจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุลประจำปีของกิจการตามปกติแล้ว งบคัดย่อของกิจการต่าง ๆ ณ วันสิ้นปีมักจะมีการปรับปรุงรายการบัญชีเกิดขึ้นเสมอ เช่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า เป็นต้น แต่เนื่องจากการบันทึกบัญชีของกิจการที่ดำเนินงานตามระบบ Inter Mutual Bank

นั้น ได้แบ่งแยกให้หน่วยงานต่าง ๆ ของกิจการ รวมทั้ง Inter Mutual Bank ค้ำยัน รับผิดชอบ รับไปจัดทำ ดังนั้นการบันทึกรายการปรับปรุงต่าง ๆ แต่ละหน่วยงานจะเป็นผู้ทำการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการปรับปรุงเอง

เมื่อสิ้นปีหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง Inter Mutual Bank ค้ำยันจะเก็บยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจัดทำงบทดลองของหน่วยงาน ซึ่งก็คืองบทดลองก่อนการปรับปรุงของหน่วยงานนั่นเอง งบทดลองก่อนการปรับปรุงที่จัดทำขึ้นนี้ไม่ใช่เป็นงบทดลองที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพราะเป็นงบทดลองที่ยังไม่ได้รวมรายการปรับปรุงต่าง ๆ เอาไว้ หลังจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำการบันทึกรายการปรับปรุงทั้งหมดเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะทำการปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (บัญชีอื่นจะยังไม่ปิด) แล้วเก็บยอดคงเหลือทั้งหมดมาจัดทำงบทดลองหลังการปรับปรุงขึ้น เมื่อหน่วยงานแต่ละหน่วยได้จัดทำงบทดลองแต่ละอย่างเสร็จแล้ว ก็จะส่งงบทดลองของหน่วยงานมาให้ Inter Mutual Bank เพื่อ Inter Mutual Bank จะได้นำเอางบทดลองของแต่ละหน่วยงานมาสรุปทางงบทดลองรวมของกิจการขึ้น ดังนั้น ณ วันสิ้นปีงบทดลองรวมของกิจการ จะมี 2 ฉบับ คือ งบทดลองรวมก่อนการปรับปรุงและงบทดลองรวมหลังการปรับปรุง สำหรับวิธีการจัดทำงบทดลองรวมและงบการเงินประจำปีของกิจการนั้น จะไม่แสดงให้เห็นในที่นี้ เนื่องจากการจัดทำงบการเงินประจำปีของกิจการก็จะเหมือนกับการจัดทำงบการเงินประจำเดือนของกิจการ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 1.5

2.4) Statement รวมประจำปี หมายถึง Statement ที่สรุปแสดงให้เห็นถึงยอดรวม การถอน ผาก คอกเบียรับ คอกเบียจ่าย และยอดคงเหลือในบัญชีกระแสรายวันรายตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดทั้งปีเข้าด้วยกัน Statement รวมที่จัดทำขึ้นในวันสิ้นปีจะมี 2 ฉบับ คือ Statement รวมประจำเดือนธันวาคม และ Statement รวมประจำปี ซึ่งจะแตกต่างกันดังนี้

ก) Statement รวมประจำเดือนธันวาคม จะแสดงให้เห็นถึงยอดรวมรายการถอน ผาก คอกเบียรับ คอกเบียจ่าย และยอดคงเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเดือนธันวาคม แต่ Statement รวมประจำปี จะแสดงให้เห็นถึงยอดรวมของรายการทั้งหมดตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง ธันวาคม

ข) Statement รวมประจำปี จะจัดทำขึ้นหลังจาก Inter Mutual Bank ได้จัดทำ Statement รวมประจำเดือนธันวาคมขึ้นแล้ว ส่วน Statement รวมประจำเดือนธันวาคม จะจัดทำขึ้นเมื่อ Inter Mutual Bank ได้ทำการผ่านรายการที่เกิดขึ้น ๓ วันสิ้นปีไปยังบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของ Inter Mutual Bank (ก่อนทำการบันทึกรายการปรับปรุงต่าง ๆ) เสร็จสิ้นแล้ว ก็จะจัดทำขึ้นทันที

ค) ฝ่ายบริหารของกิจการจะถือว่า Statement รวมประจำปี คือผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในปีนั้น ๆ โดยไม่มีการสะสมไปในปีต่อไป และจะใช้ Statement รวมประจำปี เป็นเครื่องมือในการพิจารณาความดีความชอบของหน่วยงาน ส่วน Statement รวมประจำเดือนธันวาคม จะแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานในเดือนธันวาคมของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายบริหารจะสามารถใช้เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในเดือนก่อน ๆ ได้

สำหรับ Statement รวมประจำปี ยังแยกออกเป็น

2.4.1 Statement รวมก่อนการปรับปรุง

2.4.2 Statement รวมหลังการปรับปรุง

2.4.3 Statement รวมหลังการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงาน

2.4.1 Statement รวมก่อนการปรับปรุง คือ Statement รวมที่ได้จัดทำขึ้นจากการนำเอา Statement รวมประจำเดือนมกราคม - ธันวาคม มาสรุปจัดทำขึ้น ซึ่งยอดรวมรายการถอน ผาก ดอกเบี้ยรับ ดอกเบี้ยจ่าย และยอดคงเหลือใน Statement รวมก่อนการปรับปรุงจะต้องมียอดตรงกันกับยอดในบัญชีของหน่วยงานต่าง ๆ

2.4.2 Statement รวมหลังการปรับปรุง คือ Statement รวมที่ได้นำเอา Statement รวมก่อนการปรับปรุงมาปรับปรุงรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ และรายได้รับล่วงหน้าของหน่วยงานต่าง ๆ การที่ทำการปรับปรุงรายการดังกล่าวก็เพราะว่า Statement รวมประจำปี จะแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำมาตลอดปี และฝ่ายบริหารจะใช้ Statement รวมประจำปีนี้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาความดีความชอบของหน่วย

งานและคาดการณ์แนวโน้มของหน่วยงานต่าง ๆ และของกิจการในอนาคต หากตัวเลขที่เสนอฝ่ายบริหารไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ก็จะมีผลทำให้การตัดสินใจของฝ่ายบริหารผิดพลาดไปค่าย ตัวอย่างเช่น หน่วยงาน ก. มียอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง ณ วันสิ้นปี 20,000 บาท และมียอดยกมาซึ่งเป็นทุนเริ่มต้น ณ วันต้นปีเป็นยอดเงินฝาก 10,000 บาท ถ้าทำการวิเคราะห์อย่างคร่าว ๆ ก็อาจจะเห็นได้ว่า หน่วยงาน ก. ค่าเงินงานมีกำไร 10,000 บาท แต่หน่วยงาน ก. มีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นปี 15,000 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายค้างจ่ายนี้ หน่วยงาน ก. ได้ลงบัญชีโดยตั้งเป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ก. และตั้งเป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย จำนวน 15,000 บาท เอาไว้ แต่รายการนี้ยังไม่ได้นำไปหักบัญชีกระแสรายวัน เนื่องจากยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง เมื่อเป็นเช่นนี้ ยอดคงเหลือในบัญชีกระแสรายวันจึงสูงกว่าความเป็นจริง 15,000 บาท ดังนั้นจึงต้องนำรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่ายรายนี้ไปหักออกจากบัญชีกระแสรายวัน ก็จะปรากฏว่าหน่วยงาน ก. ค่าเงินงานขาดทุน 5,000 บาท แทนที่จะกำไร 10,000 บาท เป็นต้น

ตัวอย่าง Statement รวมหลังการปรับปรุง

จากตัวอย่าง Statement รวมประจำเดือนของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด ความข้อ 1.2 สมมุติว่า Statement รวมที่แสดงให้เห็นนั้น คือ Statement รวมก่อนการปรับปรุงประจำปี 2522 ของ Inter Mutual Bank และ ณ วันสิ้นปีมีรายการปรับปรุงดังนี้

- 1) แผนกทรัพย์สินลงทุนมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้จำนวนคงรับ 1,000,000 บาท
- 2) ประชาสงเคราะห์ภาคและสาขา มีรายได้รับล่วงหน้าค่าเบี้ยประกันชีวิต จำนวน 100,000 บาท
- 3) แผนกอสังหาริมทรัพย์ มีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย จำนวน 200,000 บาท
- 4) ส่วนหนังสือพิมพ์ ได้จ่ายค่าใช้จ่ายล่วงหน้าไป 2,000 บาท

จากรายการปรับปรุงทั้ง 4 รายการที่ได้อธิบายมาข้างต้น สามารถนำมาปรับปรุงและจัดทำ Statement รวมหลังการปรับปรุงของ Inter Mutual Bank ได้ดังนี้

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด

Balance for the year of 1979 (After Adjusting)

ชื่อหน่วยงาน	ยอดยกมา	ก่อน	ฝาก	ยอดคงเหลือ
		ค.ช.จ.จ่าย/ รายได้รับล่วงหน้า	รายได้ค้างรับ/ ค.ช.จ.จ่ายล่วงหน้า	
<u>เงินเบิกเกินบัญชี</u>				
ทรัพย์สินลงทุน	941,060,294.11	-	1,000,000.-	940,060,294.11
ธุรกิจ	1,261,501.20	-	-	1,261,501.20
ประชาสัมพันธ์	19,222.81	-	-	19,222.81
ระบบคอมพิวเตอร์	290,686.74	-	-	290,686.74
งานต่างประเทศ	43,364.55	-	-	43,364.55
สำนักงานผู้อำนวยการ	84,754.31	-	-	84,754.31
หนังสือพิมพ์	5,593.34	-	2,000.-	3,593.34
กลุ่มการตลาด	4,231.60	-	-	4,231.60
คณิตศาสตร์และสถิติ	39,332.06	-	-	39,332.06
บัญชีสำนักงานกลาง	4,310.83	-	-	4,310.83
พัฒนากำลังคน	14,422.94	-	-	14,422.94
ประชาสัมพันธ์กลาง	336,473.15	-	-	336,473.15
รวม บาท	943,164,187.64	-	1,002,000.-	942,162,187.64
<u>เงินฝาก</u>				
ประกันชีวิต	34,754,979.17	-	-	34,754,979.17
ประชาสัมพันธ์ภาค	1,071,327,984.84	100,000.-	-	1,071,227,984.84
อสังหาริมทรัพย์	49,754,212.14	200,000.-	-	49,554,212.14
อุบัติเหตุ	9,730,839.85	-	-	9,730,839.85
ภัยทะเล	8,506,175.26	-	-	8,506,175.26
ศูนย์อบรมปากช่อง	44,689.90	-	-	44,689.90
รวม บาท	1,174,118,881.16	300,000.-	-	1,173,818,881.16

Statement รวมถึงการปรับปรุง จะแสดงยอดคงเหลือไม่เท่ากันกับยอดในบัญชีกระแสรายวัน เพราะเป็นการปรับปรุงรายงาน Statement รวม ที่จะเสนอฝ่ายบริหารของกิจการให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ตามความเป็นจริงประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง รายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้ค้างรับ ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง Inter Mutual Bank จึงไม่บันทึกรายการลงในบัญชีกระแสรายวัน หน่วยงาน ขณะเดียวกันหน่วยงานก็จะไม่บันทึกรายการลงในบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง ส่วนค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า รายได้รับล่วงหน้า ถึงแม้ว่าจะเกิดขึ้นแล้ว Inter Mutual Bank และหน่วยงานจะไม่มีกรปรับปรุงบัญชีกระแสรายวันเช่นเดียวกัน เพราะ Inter Mutual Bank ถือว่ารายการปรับปรุงดังกล่าวเป็นการรับฝากเงินและถอนเงินของหน่วยงานและเมื่อหน่วยงานไม่มีการนำเงินมาฝากหรือถอนจริง ๆ จึงไม่ต้องมีการบันทึกบัญชี

2.4.3 Statement รวมถึงการจัดสรรกำไรคืนให้หน่วยงาน ตามหลักการของระบบ Inter Mutual Bank ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ว่า Inter Mutual Bank เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานโดยไม่มีกำไร (Sharing Profit Organization) ดังนั้นหากสิ้นปีปรากฏว่า Inter Mutual Bank มีผลกำไรเกิดขึ้น Inter Mutual Bank ก็จะทำการจัดสรรกำไรนั้นคืนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

เนื่องจากในปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการวางหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงาน ในที่นี้จะขอเสนอวิธีการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงานของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด มาแสดงให้เห็นถึงการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด ซึ่งยึดถือหลักการปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ที่ปฏิบัติต่อลูกค้าที่มาใช้บริการของธนาคาร คือ เมื่อสิ้นปีธนาคารจะจัดทำสิ่งของต่าง ๆ แจกให้กับลูกค้าของธนาคารเป็นการตอบแทน และตามความเป็นจริงแล้ว น่าจะให้แก่ลูกค้าที่นำเงินมาฝากธนาคารเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ธนาคารไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะต้องรักษาลูกค้าของธนาคารไว้ หน่วยงาน Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทราฯ ได้นำเอาหลักการนี้ของธนาคารมาใช้ แต่จะตอบแทนหน่วยงานต่าง ๆ โดยการจัดสรรกำไรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ ตามอัตราส่วนเงินฝากไม่ว่าจะเป็นยอดเงินฝากหรือเบิกเกินบัญชี

ตัวอย่าง การจัดสรรกำไรของ Inter Mutual Bank คืนให้กับหน่วยงาน

จากงบกำไรขาดทุนของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทร
พาณิชย์ประกันภัย จำกัด ตามข้อ 1.4 จะเห็นได้ว่า Inter Mutual Bank มีกำไร
จากการดำเนินงาน 20,018.67 บาท และสมมติว่าในวันสิ้นปี Inter Mutual Bank
มีกำไรเท่าเดิม การจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของ Inter Mutual Bank
จะเป็นดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด

Inter Mutual Bank

ตารางการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ปี 2522

ชื่อหน่วยงาน	เงินเบิกเกินบัญชีหรือ เงินฝากกระแสรายวัน	เฉลี่ย %	กำไรสุทธิ จัดสรร
ทรัพย์สินลงทุน	940,060,294.11	44.43	8,894.30
ธุรการ	1,261,501.20	.06	12.01
ประชาสัมพันธ์	19,222.81	-	-
ระบบคอมพิวเตอร์	290,686.74	.02	4.-
งานต่างประเทศ	43,364.55	-	-
สำนักงานผู้อำนวยการ	84,754.31	-	-
หนังสือพิมพ์	3,593.34	-	-
กลุ่มการตลาด	4,231.60	-	-
คณิตศาสตร์และสถิติ	39,332.06	-	-
บัญชีสำนักงานกลาง	4,310.83	-	-
พัฒนากำลังคน	14,422.94	-	-
ประชาสัมพันธ์	336,473.15	.02	4.-
ประกันชีวิต	34,754,979.17	1.64	328.31
ประชาสัมพันธ์ภาคและสาขา	1,071,227,984.84	50.63	10,135.45
อัครภัย	49,554,212.14	2.34	468.44
อุบัติเหตุ	9,730,839.85	.46	92.09
ภัยทะเล	8,506,175.26	.40	80.07
ศูนย์อบรมปากช่อง	44,689.90	-	-
รวม	2,115,981,068.80	100.-	20,018.67

เมื่อ Inter Mutual Bank ได้ทำการจัดสรรกำไรของ Inter Mutual Bank ในวันสิ้นปีเสร็จสิ้นความตารางการจัดสรรที่นำมาแสดงให้เห็น ก็จะมีบันทึกรายการโอนเหล่านี้ลงในสลิปเงินโอน สมุครายวันเงินโอน และผ่านรายการจากสลิปไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้องโดย

เดบิต บัญชีกำไรขาดทุน xxx

เครดิต บัญชีกระแสรายวัน - บัญชีย่อยหน่วยงาน xxx

จากตัวอย่างการจัดสรรกำไร โดยอาศัยข้อมูลของหน่วยงาน Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด สามารถนำมาบันทึกในสลิปเงินโอน สมุครายวันเงินโอนแล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทโดย

เดบิต บัญชีกำไรขาดทุน 20,018.67

เครดิต บัญชีกระแสรายวัน - บัญชีย่อยหน่วยงาน 20,018.67

เมื่อ Inter Mutual Bank ทำการจัดสรรกำไรและบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้ว ก็จะจัดทำ Statement รวมหลังการจัดสรรกำไรคืนให้กับหน่วยงานขึ้นมา

ตัวอย่าง การจัดทำ Statement รวมหลังการปรับปรุงของ Inter Mutual Bank ของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด ตามข้อ 2.4.2 เมื่อทำการจัดสรรกำไรไปแล้ว Statement รวมหลังการจัดสรรกำไรก็จะเป็นดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด

Balance for the year of 1979 (After Sharing Profit)

ชื่อหน่วยงาน	ยอดยกมา	กำไรจัดสรร	ยอดคงเหลือ
<u>เงินเบิกเกินบัญชี</u>			
ทรัพย์สินลงทุน	940,060,294.11	8,894.30	940,051,399.81
ธุรกิจ	1,261,501.20	12.01	1,261,489.19
ประชาสัมพันธ์	19,222.81	-	19,222.81
ระบบคอมพิวเตอร์	290,686.74	4.-	290,682.74
งานต่างประเทศ	43,364.55	-	43,364.55
สำนักงานผู้อำนวยการ	84,754.31	-	84,754.31
หนังสือพิมพ์	3,593.34	-	3,593.34
กลุ่มการตลาด	4,231.60	-	4,231.60
คณิตศาสตร์และสถิติ	39,332.06	-	39,332.06
บัญชีสำนักงานกลาง	4,310.83	-	4,310.83
พัฒนากำลังคน	14,422.94	-	14,422.94
ประชาสัมพันธ์กลาง	336,473.15	4.-	336,469.15
รวม บาท	942,162,187.64	8,914.31	942,153,273.33
<u>เงินฝาก</u>			
ประกันชีวิต	34,754,979.17	328.31	34,755,307.48
ประชาสัมพันธ์ภาค ๓	1,071,227,984.84	10,135.45	1,071,238,120.29
อัครภัย	49,554,212.14	468.44	49,554,680.58
อุบัติเหตุ	9,730,839.85	92.09	9,730,931.94
ภัยทะเล	8,506,175.26	80.07	8,506,255.33
ศูนย์อบรมปากช่อง	44,689.90	-	44,689.90
รวม บาท	1,173,818,881.16	11,104.36	1,173,829,985.52

Statement รวมประจำปีทั้ง 3 ประเภทที่ Inter Mutual Bank จัดทำขึ้น จะส่งให้กับหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ และฝ่ายบริหารของกิจการเพื่อจะได้รับทราบผลการดำเนินงานของหน่วยงานเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ว่าเป็นอย่างไร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรกำไรสุทธิจาก Inter Mutual Bank จะถือ Statement รวมหลังการจัดสรรกำไรเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีของหน่วยงานโดย

เดบิต บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง

xxx

เครดิต บัญชีกำไรสะสม

xxx

การสิ้นสุดรอบบัญชีของระบบ Inter Mutual Bank

การดำเนินงานตามระบบ Inter Mutual Bank ได้เริ่มตั้งแต่การจัดสรรยอดเริ่มต้นให้หน่วยงานต่าง ๆ จากงบดุล ณ วันสิ้นปีของกิจการ เพื่อเป็นทุนเริ่มต้นในวันต้นปี หลังจากนั้นหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง Inter Mutual Bank ด้วย ก็จะเริ่มดำเนินงานของหน่วยงานเอง คือ บริหารงานเอง บันทึกบัญชีของหน่วยงานเอง โดยการบันทึกรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปีลงในบัญชีจนกระทั่งสิ้นเดือนและสิ้นปี ก็จะทำการปิดบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ เพื่อเก็บยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นเดือนและสิ้นปีไปจัดทำบทดลองของหน่วยงาน งบการเงินของหน่วยงาน พร้อมกับจัดส่งงบทดลองของหน่วยงานให้กับ Inter Mutual Bank เพื่อนำไปจัดทำบทดลองรวมของกิจการ งบการเงินรวมของกิจการ Statement รวมประจำเดือนและประจำปีของกิจการ จึงสรุปได้ว่าการดำเนินงานตามระบบ Inter Mutual Bank ที่ได้คิดค้นขึ้นโดยบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัดได้สิ้นสุดลงไปรอบบัญชีหนึ่ง เมื่อเริ่มต้นการดำเนินงานในปีต่อไป หน่วยงานต่าง ๆ ก็จะได้รับบริการจัดสรรยอดเริ่มต้นจากงบดุลของกิจการ ณ วันสิ้นปีที่ผ่านมาให้ใหม่ ดังนั้นสิ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง Inter Mutual Bank ด้วยจะต้องปฏิบัติในขั้นสุดท้ายก่อนเริ่มรอบบัญชีใหม่ ก็คือการบันทึกรายการการคืนสินทรัพย์ หนี้สิน ทุนและกำไรสะสมที่หน่วยงานมีอยู่ทั้งหมดกลับคืนให้กับกิจการโดยจะต้องปฏิบัติดังนี้

ก) หน่วยงานต่าง ๆ (ยกเว้น Inter Mutual Bank) เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ ทำการปิดบัญชี ณ วันสิ้นปี บัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่ยังมียอดคงเหลือยกมาค้างอยู่ในบัญชีจะได้

แก่บัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน กำไรสะสมและบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง ซึ่งบัญชีเหล่านี้
หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องปิดบัญชีดังกล่าวทั้งหมดไปยังบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง
เพราะถือว่า Inter Mutual Bank เป็นตัวแทนของกิจการ ดังนั้นการปิดบัญชีต่างๆ
ที่หน่วยงานมีอยู่ไปยังบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางก็เปรียบเสมือนกับการคืนให้กับ
กิจการ จากการโอนปิดบัญชีดังกล่าวก็จะมีผลทำให้บัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน กำไรสะสมและ
บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางจะถูกปิดหมดไป

ตัวอย่าง การโอนปิดบัญชีของหน่วยงานต่าง ๆ คืนให้กับกิจการ

ในที่นี้จะขอนำเอาตัวอย่างบริษัท กชด จำกัด ในบทที่ 4 มาแสดง
ให้เห็น เพราะไม่สามารถจะนำเอาตัวอย่างของบริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัยจำกัด
มาแสดงการปิดบัญชีให้เห็นได้ เนื่องจากจะทำให้ตัวอย่างยาวเกินไป จากตัวอย่างงบ
ทดลองประจำเดือน มกราคม 2522 ของหน่วยงาน ก ข และ ค ของบริษัท กชด จำกัด
สมมติว่าในตอนต้นปีบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของหน่วยงาน ซึ่งปรากฏในงบทดลองยัง
แสดงยอดเท่าเดิม การโอนปิดบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของหน่วยงานคืนให้กับกิจการ
จะเป็นดังต่อไปนี้

๑) การโอนปิดบัญชีของหน่วยงาน ก. หน่วยงาน ก. จะบันทึก
รายการคืนทุนให้กับกิจการลงในสมุดรายวันทั่วไป โดย

<u>เดบิต</u>	บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	20,000.-
	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง	929,606,075.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีเงินสด	1,000,000.-
	บัญชีพันธบัตรรัฐบาล	300,000.-
	บัญชีลูกหนี้	90,000.-
	บัญชีที่ดิน	40,000,000.-
	บัญชีอาคาร	880,000,000.-
	บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน	1,809,500.-
	บัญชีกำไรสะสม	6,426,575.-

เมื่อบันทึกรายการลงในสมุดรายวันทั่วไปแล้ว ก็จะผ่านรายการไปยังบัญชีแยก

ประเภทโดย

หน่วยงาน ก

บัญชีเงินสด

2522	ช.ค. 1	ยอดยกมา	✓	1,000,000	-	2522	ช.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	1,000,000	-
				1,000,000	-				1,000,000	-

บัญชีพันธบัตรรัฐบาล

2522	ช.ค. 1	ยอดยกมา	✓	300,000	-	2522	ช.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	300,000	-
				300,000	-				300,000	-

บัญชีลูกหนี้

2522	ช.ค. 1	ยอดยกมา	✓	90,000	-	2522	ช.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	90,000	-
				90,000	-				90,000	-

บัญชีที่ดิน

2522	ช.ค. 1	ยอดยกมา	✓	40,000,000	-	2522	ช.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	40,000,000	-
				40,000,000	-				40,000,000	-

หน่วยงาน ก
บัญชีอาคาร

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	880,000,000 -	ธ.ค. 31	บัญชีกระแสราย วันสำนักงานกลาง		880,000,000 -
			880,000,000 -				880,000,000 -

บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	1,809,500 -	ธ.ค. 31	บัญชีกระแสราย วันสำนักงานกลาง		1,809,500 -
			1,809,500 -				1,809,500 -

บัญชีค่าใช้จ่ายค่างจ่าย

2522				2522			
ธ.ค. 31	บัญชีกระแสราย วันสำนักงานกลาง		20,000 -	ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	20,000 -
			20,000 -				20,000 -

บัญชีกำไรขาดทุน

2522				2522			
ธ.ค. 31	บัญชีคอกเบี้ยจ่าย เงินเบิกเกินบัญชี สำนักงานกลาง บัญชีเงินเค็อน บัญชีค่าบริบรอง บัญชีค่าประกันภัย		7,210,000 - 30,000 - 3,500 - 7,000 - 7,250,500 -	ธ.ค. 31	บัญชีคอกเบี้ยเงิน กูรับ บัญชีรายได้อา บริการ บัญชีกำไรสะสม		729,000 - 1,000 - 6,520,500 - 7,250,500 -

หน่วยงาน ก

บัญชีกำไรสะสม

2522 ช.ค. 31	บัญชีกำไรขาดทุน	6,520,500 -	2522 ช.ค. 31	บัญชีกระแส รายวันสำนัก งานกลาง- จัดสรรกำไร จาก Inter Mutual Bank	93,925 -
				บัญชีกระแส รายวันสำนัก งานกลาง	6,426,575 -
		6,520,500 -			6,520,500 -

บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง

2522 ช.ค. 31	บัญชีกำไรสะสม - จัดสรรกำไร จาก Inter Mutual Bank บัญชีต่าง ๆ	93,925 - 929,606,075 - 929,700,000 -	2522 ช.ค. 1	ยอดยกมา	929,700,000 - 929,700,000 -
-----------------	--	--	----------------	---------	--------------------------------

2) การโอนปิดบัญชีของหน่วยงาน ข หน่วยงาน ข จะบันทึกรายการคืนทุนให้กับ
กิจการลงในสมุดรายวันทั่วไป แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทโดย

เดบิต บัญชีเจ้าหน้าที่ 700,000.-

บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง 13,378,640.-

เครดิต บัญชีมีค้ำต่าง ๆ 13,770,100.-

บัญชีกำไรสะสม 308,540.-

หน่วยงาน ข
บัญชีเบิกจ่ายต่าง ๆ

2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	13,770,100 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสราย วันสำนักงาน กลาง	13,770,100 -
			13,770,100 -			13,770,100 -

บัญชีเจ้าหนี้

2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสรายวัน สำนักงานกลาง		700,000 -	2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	700,000 -
			700,000 -				700,000 -

บัญชีกำไรขาดทุน

2522 ธ.ค. 31	บัญชีคอกเบี้ยจ่าย - เงินเบิกเกิน บัญชีสำนักงาน กลาง		340,000 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีรายได้อื่น บริการ		500 -
	บัญชีเงินเคื่อน		14,000 -		บัญชีรายได้อื่น เบ็ดเตล็ด		50,000 -
	บัญชีค่าเครื่องเขียน แบบพิมพ์		700 -		บัญชีกำไรสะสม		309,900 -
	บัญชีค่าโฆษณา		2,700 -				
	บัญชีค่าสวัสดิการ พนักงาน		2,200 -				
	บัญชีค่าใช้จ่าย เบ็ดเตล็ด		800 -				
			360,400 -				360,400 -

หน่วยงาน ข
บัญชีกำไรสะสม

2522 ธ.ค. 31	บัญชีกำไรขาดทุน	309,900 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง - จัดสรรกำไรจาก Inter Mutual Bank	1,360 -
				บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง	308,540 -
		309,900 -			309,900 -

บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง

2522 ธ.ค. 31	บัญชีกำไรสะสม - จัดสรรกำไรจาก Inter Mutual Bank บัญชีต่าง ๆ	- 1,360 - 13,378,640 - 13,380,000 -	2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓ 13,380,000 -
					13,380,000 -

3) การโอนปิดบัญชีของหน่วยงาน ค หน่วยงาน ค จะบันทึกรายการคืนทุนให้กับกิจการลงในสมุดรายวันทั่วไป แล้วผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทโดย

เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้	1,119,233,750.-
	บัญชีเงินสะสมพนักงาน	27,000,000.-
	บัญชีกำไรสะสม	15,335,965.-

<u>เครดิต</u>	บัญชีเงินสด	300,000.-
	บัญชีทรอกร่าง ๗	750,000.-
	บัญชีรายได้ค้างรับ	5,000.-
	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงาน กลาง	1,160,514,715.-

หน่วยงาน ค

บัญชีเงินสด

2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	300,000 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง	300,000 -
			300,000 -			300,000 -

บัญชีทรอกร่าง ๗

2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	750,000 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง	750,000 -
			750,000 -			750,000 -

บัญชีรายได้ค้างรับ

2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	5,000 -	2522 ธ.ค. 31	บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง	5,000 -
			5,000 -			5,000 -

บัญชีเงินสะสมพนักงาน

2522			2522		
ธ.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	27,000,000 -	ธ.ค. 1	ยอดยกมา ✓	27,000,000 -
		27,000,000 -			27,000,000 -

บัญชีเจ้าหนี้

2522			2522		
ธ.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง	1,119,233,750 -	ธ.ค. 1	ยอดยกมา ✓	1,119,233,750 -
		1,119,233,750 -			1,119,233,750 -

บัญชีกำไรขาดทุน

2522			2522		
ธ.ค. 31	บัญชีค่านาย หน้า	2,200,000 -	ธ.ค. 31	เบี้ยประก กันรับ	10,000,000 -
	บัญชีเงิน เคื่อน	7,500 -		บัญชีคอก เบียบรับ	
	บัญชีค่าใช้จ่าย ปฏิบัติ งาน	2,500 -		เงินฝาก กระแส	
	บัญชีค่าบริการ	1,250 -		รายวัน	
	บัญชีกำไร สะสม	15,218,750 -		สำนักงาน กลาง	7,430,000 -
		17,430,000 -			17,430,000 -

บัญชีกำไรสะสม

2522				2522			
ธ.ค. 31	บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง		15,335,965 -	ธ.ค. 31	บัญชีกำไร ขาดทุน บัญชีกระแส รายวัน - สำนักงาน กลาง - จัก สรรกำไร จาก Inter Mutual Bank		15,218,750 -
							117,215 -
			15,335,965 -				15,335,965 -

บัญชีกระแสรายวัน - สำนักงานกลาง

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา		1,160,397,500 -	ธ.ค. 31	บัญชีต่าง ๆ		1,160,514,715 -
31	บัญชีกำไร สะสม - จัก สรรกำไร จาก Inter Mutual Bank		117,215 -				
			1,160,514,715 -				1,160,514,715 -

ข) หน่วยงาน Inter Mutual Bank เมื่อสิ้นปีบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่ยังคงค้างอยู่ในบัญชีจะ ได้แก่ บัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน กำไรสะสม และบัญชีกระแสรายวันหน่วยงาน การปฏิบัติของ Inter Mutual Bank จะแตกต่างกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะ Inter Mutual Bank ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกิจการ แต่ทำหน้าที่เพียง 1 ปีเท่านั้น ดังนั้นเมื่อสิ้นปี Inter Mutual Bank จะต้องส่งมอบสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน และบัญชีกระแสรายวันหน่วยงานคืนให้กับกิจการในลักษณะเป็นการปิดรอบการปฏิบัติงาน โดยจะปิดบัญชีต่าง ๆ ดังกล่าวทั้งหมดไปยังบัญชีต้นทุนให้กับกิจการ (Clearing Account)

ตัวอย่าง การโอนเปิดบัญชีของ Inter Mutual Bank

จากตัวอย่างบททดลองประจำเดือนมกราคม 2522 ของ Inter Mutual Bank ของบริษัท กซค จำกัด ในบทที่ 4 สมมุติว่าในตอนสิ้นปีบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏในบททดลองของ Inter Mutual Bank ยังแสดงยอดเท่าเดิม การโอนเปิดบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของ Inter Mutual Bank จะเป็นดังต่อไปนี้

1) เงินสด Inter Mutual Bank จะบันทึกรายการลงในสลิปเงินสด สมุดเงินสด และผ่านรายการจากสลิปไปยังบัญชีโดย

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	200,000.-	
<u>เครดิต</u>	บัญชีเงินสด		200,000.-

2) รายการสินทรัพย์ต่าง ๆ ยกเว้นเงินสด หนี้สิน และทุน จะบันทึกรายการต้นทุนให้กับกิจการลงในสลิปเงินโอน สมุดรายวันเงินโอน เดบิต มาสเตอร์สลิป เครดิต มาสเตอร์สลิป และผ่านรายการไปยังบัญชีโดย

บัญชีเงินฝากธนาคาร

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	231,000,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีเงินฝากธนาคาร	231,000,000.-

บัญชีทรองต่าง ๆ

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	1,800,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีทรองต่าง ๆ	1,800,000.-

บัญชีมัดจำต่าง ๆ

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	250,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีมัดจำต่าง ๆ	250,000.-

บัญชีรายได้ค้างรับ

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	4,700,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีรายได้ค้างรับ	4,700,000.-

บัญชีกระแสรายวันหน่วยงาน

<u>เดบิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	942,984,715.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีกระแสรายวัน - บัญชีย่อยหน่วยงาน	942,984,715.-
<u>เดบิต</u>	บัญชีกระแสรายวัน - บัญชีย่อยหน่วยงาน	1,160,514,715.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	1,160,514,715.-

บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

<u>เดบิต</u>	บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	100,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	100,000.-

บัญชีเงินสะสมพนักงาน

<u>เดบิต</u>	บัญชีเงินสะสมพนักงาน	20,000.-
<u>เครดิต</u>	บัญชีต้นทุนให้กับกิจการ	20,000.-

สำรองต่าง ๆ

เดบิต บัญชีสำรองต่าง ๆ 300,000.-

เครดิต บัญชีค้ำหนุนให้กับกิจการ 300,000.-

ทุน

เดบิต บัญชีทุน 20,000,000.-

เครดิต บัญชีค้ำหนุนให้กับกิจการ 20,000,000.-

บัญชีเงินฝากธนาคาร

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	231,000,000	-	ธ.ค. 31	บัญชีค้ำหนุนให้ กับกิจการ	231,000,000 -
			231,000,000	-			231,000,000 -

บัญชีหกรองต่าง ๆ

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	1,800,000	-	ธ.ค. 31	บัญชีค้ำหนุนให้ กับกิจการ	1,800,000 -
			1,800,000	-			1,800,000 -

บัญชีมัดจำต่าง ๆ

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	250,000	-	ธ.ค. 31	บัญชีค้ำหนุนให้ กับกิจการ	250,000 -
			250,000	-			250,000 -

บัญชีรายได้ค้างรับ

2522				2522			
ธ.ค. 1	ยอดยกมา	✓	4,700,000	-	ธ.ค. 31	บัญชีค้ำหนุนให้ กับกิจการ	4,700,000 -
			4,700,000	-			4,700,000 -

บัญชีกระแสรายวันหน่วยงาน

วัน เดือน ปี	รายการ	เดบิต	เครดิต
2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	เบิกเกินบัญชี 943,080,000.-	เงินฝาก 1,160,397,500.-
	บัญชีกำไร สะสม - วัตถุประสงค์ สุจริตกำไรคน ในหน่วยงาน		212,500.-
	บัญชีคืนทุนให้ กับกิจการ	1,160,514,715.-	942,984,715.-
	ยอดยกไป	-	-
		2,103,594,715.-	2,103,594,715.-

บัญชีค่าใช้จ่าย

2522 ธ.ค. 31	บัญชีคืนทุนให้กับ กิจการ		2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	100,000 -
		100,000 -			
		100,000 -			100,000 -

บัญชีเงินสะสมพนักงาน

2522 ธ.ค. 31	บัญชีคืนทุนให้กับ กิจการ		2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	20,000 -
		20,000 -			
		20,000 -			20,000 -

บัญชีทุน

2522 ธ.ค. 31	บัญชีคืนทุนให้กับ กิจการ		2522 ธ.ค. 1	ยอดยกมา	20,000,000 -
		20,000,000 -			
		20,000,000 -			20,000,000 -

บัญชีสำรองต่าง ๆ

2522				2522			
ธ.ค. 31	บัญชีค้ำหนุนให้ กับกิจการ			ธ.ค. 1	ยอดยกมา	300,000	-
		300,000	-				
		300,000	-			300,000	-

บัญชีกำไรขาดทุน

2522				2522			
ธ.ค. 31	บัญชีดอกเบี้ย จ่ายเงินฝาก กระแสรายวัน	7,430,000	-	ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยรับเงิน เบิกเกินบัญชี	7,550,000	-
	บัญชีเงินเดือน	4,800	-		ดอกเบี้ยธนาคาร รับ	100,000	-
	บัญชีค่าสวัสดิ การพนักงาน	200	-		รายได้เบ็ด เตล็ด	4,500	-
	บัญชีค. ช. จ. ปฏิบัติงาน	1,700	-				
	บัญชีค่าเครื่อง เขียนแบบพิมพ์	300	-				
	บัญชีค่าโทรศัพท์	3,000	-				
	บัญชีค่ารับรอง	270	-				
	บัญชีค่าน้ำค่าไฟ	1,000	-				
	บัญชีค่าธรรมเนียม	280	-				
	บัญชีค่าบริการ	250	-				
	บัญชีค. ช. จ. เบ็ดเตล็ด	200	-				
	บัญชีกระแส รายวัน - จัก สรุปรกำไรคืนให้ กับหน่วยงาน	212,500	-				
		7,654,500	-			7,654,500	-

บัญชีค้ำหนุนให้กับกิจการ

2522				2522			
ธ.ค. 31	เคดิตมาสเตอร์ สลิปเงินสด	200,000	-	ธ.ค. 31	เดบิตมาสเตอร์ สลิปเงินโอน	1,180,934,715	-
	เคดิตมาสเตอร์ สลิปเงินโอน	1,180,734,715	-				
		1,180,934,715	-			1,180,934,715	-

จะเห็นได้ว่าหน่วยงาน Inter Mutual Bank ไม่ได้บันทึกรายการที่เกี่ยวกับการรับคืนสินทรัพย์ หนี้สิน และกำไรสะสมของหน่วยงานต่าง ๆ ลงในบัญชีของ Inter Mutual Bank เพราะเห็นว่าเป็นการยุ่งยากและไม่จำเป็น เนื่องจาก Inter Mutual Bank มีบัญชีกระแสรายวันหน่วยงานซึ่งจะมียอดเท่ากับบัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลางของหน่วยงานต่าง ๆ อยู่แล้ว ดังนั้นเพียงแต่ Inter Mutual Bank ปิดบัญชีกระแสรายวันหน่วยงาน พร้อมกับปิดบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุนสำรองต่าง ๆ ไปยังบัญชีคืนทุนให้กับกิจการก็ถือว่า Inter Mutual Bank ได้คืนสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน และสำรองต่าง ๆ ที่กิจการมอบให้ Inter Mutual Bank ดำเนินการคืนให้กับกิจการ

การเริ่มรอบบัญชีใหม่ของระบบ Inter Mutual Bank

ความหลักการดำเนินงานของระบบ Inter Mutual Bank จะถือว่าวันสิ้นปีคือวันสุดท้ายของการดำเนินงานของระบบ Inter Mutual Bank ภายในปีนั้น และจะมีการประเมินผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้กระทำมาตลอดทั้งปี เมื่อเริ่มรอบบัญชีใหม่ก็จะทำการจัดสรรสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน กำไรสะสมในงบดุล ณ วันสิ้นปีของกิจการ ซึ่งได้จากการดำเนินงานของปีที่ผ่านมาให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ใหม่ เพื่อเป็นทุนเริ่มต้นของรอบบัญชีใหม่ สำหรับวิธีการจัดสรรยอดเริ่มต้นจะปฏิบัติเช่นเดียวกับการจัดสรรในปีแรกซึ่งเริ่มใช้ระบบ Inter Mutual Bank แต่การจัดสรรจะกระทำได้ง่าย และไม่ยุ่งยากเหมือนปีแรก เพราะ Inter Mutual Bank มีงบทดลอง ณ วันสิ้นปีของหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ในมือ และงบทดลองของกิจการซึ่งนำมาจัดทำงบการเงินของกิจการก็ได้จากการนำเอางบทดลองของหน่วยงานต่าง ๆ มาสรุปจัดทำขึ้น ดังนั้นในการจัดสรรสินทรัพย์ หนี้สิน ทุนและกำไรสะสม จากงบดุลของกิจการให้หน่วยงานต่าง ๆ เมื่อเริ่มรอบบัญชีต่อไป จึงกระทำได้ง่าย คือจะจัดสรรให้เท่ากับยอดที่ปรากฏในงบทดลองของแต่ละหน่วยงาน ยกเว้นบัญชีบางบัญชีเท่านั้น การจัดสรรจะปฏิบัติดังนี้คือ

1) บัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน Inter Mutual Bank จะจัดสรรให้ตามที่ปรากฏอยู่ในงบทดลองของหน่วยงาน

2) บัญชีทุนจะปรากฏอยู่ในงบทดลองของหน่วยงาน Inter Mutual Bank เท่านั้น ในงบทดลองของหน่วยงานอื่น ๆ จะไม่มีบัญชีทุน แต่จะมีบัญชีกระแสรายวัน สำนักงานกลางแทน ดังนั้นบัญชีทุนจึงถือว่าเป็นของ Inter Mutual Bank

3) บัญชีกำไรสะสม จะมีอยู่ในงบทดลองของหน่วยงานที่มีรายได้เท่านั้น แต่เนื่องจากกำไรสะสมไม่สามารถจะจัดสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ ตามยอดที่ปรากฏในงบทดลองได้ เพราะระบบ Inter Mutual Bank กำหนดให้หน่วยงานที่ไม่ได้รับการจัดสรรสินทรัพย์ หนี้สิน และไม่มีรายได้จากภายนอก จะมียอดเริ่มต้นเป็นศูนย์ และหน่วยงานที่ไม่มีรายได้จากภายนอก แต่ได้รับการจัดสรรสินทรัพย์และหนี้สินจะมียอดเริ่มต้นเท่ากับสินทรัพย์ลบหนี้สินเท่านั้น เมื่อหน่วยงานเหล่านี้ทำการปิดบัญชีในวันสิ้นปี เพื่อหาผลกำไรดำเนินงาน หน่วยงานดังกล่าวอาจจะมีผลขาดทุนเกิดขึ้น จากสาเหตุนี้เองทำให้หน่วยงานที่มีรายได้จากภายนอก เข้ามาต้องรับภาระเฉลี่ยค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ไม่มีรายได้จากภายนอก เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวมียอดเริ่มต้นเป็นศูนย์ หรือมียอดเริ่มต้นเท่ากับสินทรัพย์ลบหนี้สิน ดังนั้นการจัดสรรกำไรสะสมจึงไม่จัดสรรให้เท่ากับยอดกำไรสะสมที่ปรากฏในงบทดลองของหน่วยงาน และการจัดสรรกำไรสะสมจะปฏิบัติเช่นเดียวกับการจัดสรรกำไรสะสมที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 และ 3

4) บัญชีรายได้ รายจ่ายต่าง ๆ บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง บัญชีกระแสรายวันหน่วยงาน จะไม่มีการจัดสรร เนื่องจากไม่มียอดคงเหลือในงบดุลของกิจการ เพราะสิ้นปีบัญชีรายได้ รายจ่ายต่าง ๆ บัญชีกระแสรายวันสำนักงานกลาง และบัญชีกระแสรายวันหน่วยงานจะถูกปิดหมดไป